

Ο όλεθρος της εγωπάθειας και η ευλογία της ταπεινώσεως.

Ευάγγελος Μαυρογόνατος
(14/11/2021)

«Το μεγαλύτερο εμπόδιο που καλείται να υπερβεί ο άνθρωπος, προκειμένου να φτάσει στην ανώτερη και αληθινή του υπόσταση, είναι το «εγώ».

Ο άνθρωπος, από τη στιγμή που προσπαθεί να περπατήσει, αισθάνεται το φόβο μη πέσει, έτσι κρατιέται από έπιπλα και από το χέρι των γονιών του.

Μεγαλώνοντας φοβάται αυτά που φοβούνται και οι άλλοι γύρω του, όπως τα φυσικά φαινόμενα (σεισμούς, πλημμύρες, πυρκαγιές κ.λ.π.), τις ασθένειες, σαν αυτή που ζούμε σήμερα, και ό,τι άλλο καινούριο μπορεί να προκύψει στην επίγεια ζωή του, ακόμη και τους ίδιους τους ανθρώπους.

Επίσης, όπως μας λέει ο **Γέροντας Φιλόθεος**:

«Και η πίστη οδηγεί τον άνθρωπο στο φόβο. Ποιό φόβο; Να φοβάται την αμαρτία. Να φοβάται να μη λυπήσει τον Θεό. Ο φοβούμενος ταπεινώνεται. Και εκείνος που είναι ταπεινός έχει μέσα του το Άγιο Πνεύμα.».

Το να φοβόμαστε και να φυλαγόμαστε δεν είναι επιλήψιμο, είναι κάτι το φυσιολογικό στην ανθρώπινη φύση.

Όμως, δεν είναι σίγουρο ότι ξέρουμε καλά ποιος είναι ο πραγματικός κίνδυνος, η πραγματική απειλή γύρω μας και μέσα μας, τι είναι αυτό που χρειάζεται να στρέψουμε την προσοχή μας, γιατί η απειλή είναι άμεση, καθημερινή και η κατάληξη πραγματικά οδυνηρή.

Ίσως να μην έχουμε αντιληφθεί ότι, τον μεγάλο κίνδυνο τον κουβαλάμε επάνω μας και ότι, ο μεγάλος μας εχθρός βρίσκεται μέσα μας και λέγεται εγωισμός.

Ναι είναι ο εγωισμός με όλα του τα παρακλάδια: φιλαυτία, υπερηφάνεια, έπαρση, προβολή κ.λ.π.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος για τον άνθρωπο και την ψυχή του, δεν υπάρχει χειρότερη ασθένεια, αφού οι συνέπειές της δεν είναι μόνον ισόβιες, καταστροφικές για τον ίδιο «φορέα του εγωισμού, αλλά και αιώνιες.

Ένας εγωιστής στερείται ανησυχίας για τους άλλους και σιωπά έχοντας δει τα δεινά των ανθρώπων.

Δεν ενδιαφέρεται να ζει αρμονικά με το κοινωνικό σύνολο, παρά μόνο με τον εαυτό του. Αυτή, όμως, η αντιμετώπιση τού δημιουργεί εσωτερική ταραχή, με συνέπεια να μην μπορεί να ζει αρμονικά, ούτε καν με τον εαυτό του!

Και όπως μας λέει ο **Όσιος Παΐσιος**:

«Η μεγαλύτερη αρρώστια είναι η υπερηφάνεια, η οποία μας μετέφερε από τον παράδεισο στη γη και από τη γη προσπαθεί να μας πάει στη κόλαση».

Ο εγωισμός είναι το κάκιστο των κακών, αυτός μας δημιουργεί όλα τα σφάλματα, με τους ανυπότακτους λογισμούς. Φοβηθείτε τον και προσπαθείτε να απαλλαγείτε απ' αυτόν, καθώς όσο μένει μέσα μας αχτύπητος, τόσο θα μας πληγώνει με ανάλογους πόνους.

«Ο εγωισμός είναι ένα ζευγάρι ξυλοπόδαρα, που κάνουν τον άνθρωπο ψηλό, χωρίς να τον κάνουν μεγάλο». (Μέγας Βασίλειος)

«Ο άνθρωπος που έχει εγωισμό δεν ελκύει κανέναν. Και αν κάποιον ελκύσει, γρήγορα θα απομακρυνθεί. Ο πνευματικός σύνδεσμος γίνεται αδιάλυτος, μόνο όταν συναντήσει παιδικό πνεύμα, αθωότητα και αγιασμό». (Γέροντας Αμφιλόχιος)

«Ο εγωιστής στενοχωριέται πολύ με το καθετί. Ο ταπεινός είναι ελεύθερος και ανεξάρτητος απ' όλους και από όλα». (Άγιος Πορφύριος)

«Ο εγωισμός είναι ίσως η φονικότερη αρρώστια». Και είναι αρρώστια, αφού αχρηστεύει τον άνθρωπο (και ειδικότερα αυτούς που έχουν κάποιο αξίωμα, πολιτικούς, υπηρεσιακούς υπάλληλους, Δεσποτάδες, παπάδες κ.α...) όλα προσωρινά, τον γεμίζει με ανόητη φιλαντία και έπαρση, τον κάνει επικίνδυνο και άμυαλο, του σκοτεινιάζει το νου και την καρδιά, δεν μπορεί ούτε να δει, ούτε να ακούσει, ούτε να αντιληφθεί, ούτε να συναισθανθεί την κατάστασή του. Αυτά είναι τα κύρια συμπτώματα της αρρώστιας του εγωισμού και της έπαρσης. Η κατάληξή της; Αν δεν αντιμετωπισθεί έγκαιρα και γρήγορα, σκοτώνει. Νικάει τον άνθρωπο και τον σκοτώνει με αιώνιο θάνατο χωρίς τη χάρη και το έλεος του Κυρίου στη ζωή του. Υπάρχει ένα ακόμα σοβαρό σημείο. Πρέπει να τον σκοτώσεις τον εγωισμό σου, γιατί αν δεν τον σκοτώσεις, θα σε σκοτώσει εκείνος». (Γέροντας Εφραίμ Φιλοθεΐτης)

Αντιθέτως, η ταπείνωση είναι ασφαλής οδηγός, είναι ένας φάρος και δεν αφήνει αυτόν που την έχει να προσκρούσει σε υφάλους απροσεξίας και να συντριβεί, αλλά ως οδηγός φωτεινός οδηγεί άπταιστα επί του ασφαλούς.

Σε τι συνίσταται η ταπείνωση:

Η ταπείνωση, είπε κάποιος άγιος, είναι η αρετή που παρουσιάζει τον άνθρωπο αξιοκαταφρόνητο, όταν αυτός γνωρίζει καλά τον εαυτό του.

Κατοικεί στα αισθήματα της καρδιάς, ουσιαστικά.

Συνίσταται όλη, στο να έχει κανείς ταπεινή γνώμη για τον εαυτό του, το οποίο στηρίζεται στο ότι γνώρισε καλά τον εαυτό του (Ματθ. Ε' 3 *Μακάριοι οί πτωχοί τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.*).

Η ελπίδα στηρίζεται πάνω στην ταπείνωση. Ο ταπεινός άνθρωπος γνωρίζει καλά την αδυναμία του και την αθλιότητα του και φέρεται προς τον Θεό με θερμότητα

και αποθέτει σ' Αυτόν και μόνο, όλη την ελπίδα του (Ρωμ.θ' 16 ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ.)

Η αγάπη προς τον Θεό ενισχύεται από την ταπείνωση.

Η υπομονή γεννιέται από την ταπείνωση.

Η ειρήνη, η γαλήνη της ψυχῆς γεννιούνται από την ταπείνωση.

Να είσαι ταπεινός και θα είσαι ειρηνικός με τον εαυτό σου.

Ο ταπεινός άνθρωπος, ἔλεγε παλαιός ιεροκήρυκας, *είναι γλυκός, ειρηνικός, ἡσυχος, φαιδρός, ευπειθής, επιμελής, γεμάτος ζήλο, ανίκανος να αντιφάσκει.*

Οι ταπεινοί είναι πάντοτε ενωμένοι με τους αδελφούς.

Η ταπείνωση διατηρεῖ την αγνότητα.

Η ταπείνωση είναι αδελφή της πτώχειας. Ο ταπεινός είναι ευχαριστημένος πάντοτε για όλα, γιατί πιστεύει ότι ἔχει περισσότερο απ' ότι του αξίζει.

Η ταπείνωση είναι συνδεδεμένη με την υποταγή.

Η ἔλλειψη της ταπεινώσεως κάνει τους ανθρώπους και τον ίδιο τον εαυτό μας ενοχλητικούς στα μάτια της.

Όπου λείπει η ταπείνωση, εκεί είναι ο τρόμος, η σύγχυση και καμιά ανάπαυση.

«Να είμαστε σε όλα ταπεινοί, στη σκέψη, στα λόγια, στη συμπεριφορά. Ποτέ να μην παρουσιαστούμε στον Θεό και να πούμε: " Έχω αρετές." Ο Θεός δεν θέλει την αρετή μας. Πάντα να παρουσιάζεσαι στον Θεό ως αμαρτωλός χωρίς, όμως, απελπισία, αλλά "θαρρόν εις τον ἔλεος της ευσπλαχνίας Του". Αρκεί να βρούμε το μυστικό, μας λέει ο Άγιος Πορφύριος

Κατακλείδα:

➤ **Εγωισμός:**

- ✓ Είναι ο δολοφόνος της αγάπης.
- ✓ Είναι η ρίζα όλων των παθών. Είναι μια αρρώστια. Προσβάλλει τον ψυχικό κόσμο. Και το σπουδαιότερο είναι πως δεν μπορεί να τη διακρίνει εκείνος που την ἔχει.
- ✓ Είναι αυτό το κομμάτι του εαυτού μας που δε θέλει τίποτα περισσότερο να αναγνωρίσει, εκτός από αυτό που εκείνο ορίζει ως πραγματικότητα, και κανείς άλλος δεν ἔχει χώρο σ' αυτήν.
- ✓ «Εγωισμός», η μεγαλύτερη παγίδα της ψυχικής, νοητικής, πνευματικής μας εξέλιξης.
- ✓ Με όπλο μοιάζει ο εγωισμός, και τη μεγαλύτερη ευθύνη την ἔχει αυτός που πρώτος θα το σηκώσει.
- ✓ Πόσες μεταμφιέσεις και πόσα ονόματα δεν παίρνει ο εγωισμός σ' όλες τις τάξεις των ανθρώπων για να επιζήσει;

➤ **Ο Καλός και ο κακός εγωισμός.**

- ✓ Ο καλός εγωισμός αποσκοπεῖ στην προσωπική ευχαρίστηση μέσω της ευχαρίστησης των άλλων και ο κακός εγωισμός αποσκοπεῖ στην ευχαρίστηση με κάθε μέσο, ακόμα και μέσα από τον πόνο των άλλων.

➤ **Ταπεινότητα:**

- ✓ Η Ταπεινότητα Βοηθά, Ανυψώνει και Εξελίσσει τον Εαυτό οδηγώντας τον να ακούσει και να αναγνωρίσει την πιο Αγνή Αλήθεια Του...!
- ✓ Η Ταπεινότητα μας οδηγεί να σκεφτούμε πριν δράσουμε... Να σκεφτούμε πριν μιλήσουμε... Μας βοηθά να διαχωρίζουμε και να ξεχωρίζουμε πότε είναι το εγώ μας που μιλά και μας οδηγεί και πότε εκδηλώνομαστε μέσω της Αγάπης και της Ψυχής μας με καθαρότητα, έχοντας αφήσει την προσωπικότητα έξω...!
- ✓ Αγκαλιάζει το Εγώ, γνωρίζοντας τους φόβους μέσα από τους οποίους ζει και συμφιλιώνεται μαζί Του, οδηγώντας τον τρισπλόστατο Εαυτό του, πίσω στην Πηγή, πίσω στην Αγάπη, πίσω στο Δημιουργό...!
- ✓ Η Ταπεινότητα Συγχωρεί...! Η Ταπεινότητα Ευγνωμονεί...! Η Ταπεινότητα Ανυψώνει...! Η Ταπεινότητα βάζει τον Άλλον πρώτο, καθώς αναγνωρίζει σε Εκείνον ένα κομμάτι του δικού του Θεϊκού Εαυτού...! Η Ταπεινότητα Σέβεται...!
- ✓ Η Ταπεινότητα μέσα από την Απλότητα γίνεται το πιο Λαμπερό Μονοπάτι που συνδέει τον Άνθρωπο με την Ψυχή Του, για να Εκδηλώσει την Θεϊκότητά της στην ανθρωπότητα...!